

ПРОФЕСІЙНІ БІОЕНЕРГЕТИЧНІ НАГОРОДИ «ЗОЛОТИЙ МІСКАНТУС 2017» ЗНАЙШЛИ СВОЇХ ВОЛОДАРІВ!

ЯГОЛЬНИК О.О. — голова Оргкомітету премії «Золотий Міскантус», редактор журналу «Біоенергетика/Bioenergy»

XXI століття принесло прадавній, але донедавна маловідомий трав'янистий рослин по імені Міскантус, не тільки світове визнання, а й титул «революційної біоенергетичної культури», що здатна кардинально впливати на розвиток біоенергетичної галузі на різних континентах.

19 вересня ц.р. слово «міскантус» як ніколи часто звучало і в стінах історичної будівлі Національної Академії Наук України (Київ), де проходила Міжнародна конференція «Енергія з біомаси 2017», що вважається чи не найголовнішою статусною професійною подією року біоенергетичної спільноти.

Цьогоріч форум охоплював дві теми. Протягом першої сесії були представлені та обговорені питання використання твердої біомаси для виробництва теплової енергії. Теми дискусій: ресурси біомаси, забезпечення якості, сталість, сертифікація та підтримка ринку за допомогою податкових пільг і державних субсидій. Друга частина форуму, як і планувалось, зосередила увагу на питаннях використання відходів цукрових буряків та іншої сільськогосподарської біомаси для виробництва рідких біопалив, призначених для застосування у секторах теплопостачання та транспорту.

Ознаменувалася Міжнародна конференція «Енергія з біомаси 2017», яка об'єднала понад 200 представників профільних українських компаній, державних установ, муніципалітетів, бізнесу, науки, освіти, що опікуються проблемами протистояння викликам у секторі енергетики (у т.ч. 24 учасника форуму з Нідерландів, Литви, Німеччини, Австрії, Чехії, Швеції, Італії та Угорщини), ще однією, прямо скажемо, непересічною подією, яку

також можна назвати однією з головних подій року в галузі біоенергетики України — офіційним оприлюдненням підсумків професійної нагороди за особистий внесок у розвиток української біоенергетики «Золотий Міскантус» і врученням статуеток «Золотий Міскантус» за 2017 рік його фіналістам — які, за версією Експертної Ради журналу «Біоенергетика/Bioenergy», зробили дійсно вагомий особистий внесок у популяризацію та розвиток вітчизняної біоенергетичної галузі в номінаціях «НА-

ки не раніше, ніж за 3 роки.

В нашому випадку мета українського біоенергетичного Оскару — створення системної події для популяризації вітчизняної біогалузі, інформаційна підтримка авторів підручників, монографій, журнально-газетних та інших публікацій, які мають науково-виробничу цінність й по-новому підходять до розв'язання проблем національної біоенергетики, або в інший спосіб зробили надбанням громадськості «кращі з кращих» ідеї, зразки перспективної продукції чи технологій, що сприяють сталому розвитку відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) й підвищенню рівня обізнаності населення та розповсюдженню знань про відновлювальну енергетику в Україні та світі.

Особливістю премії «Золотий міскантус» також є відкритість. Експертна рада конкурсу була сформована з представників міністерств, державних установ, банківського й фінансового секторів, науковців, юристів, фахівців біоіндустрії, виробників біосировини й палива, лідерів енергоринку, вчених БАУ, ІБКІЦБ НААН України, Інституту технічної теплофізики НАН України, журналістів ряду профільних видань.

Регламент участі в конкурсі не передбачає спеціальних процедур виставлення балів і заповнення розгорнутих анкет чи якихось фінансових внесків. Для іменного інтернет-голосування й визначення номінантів було розіслано понад 350 електронних опитувальних анкет. Для визначення фіналістів необхідно було обрати в кожній із п'яти перерахованих номінацій одного достойника, зашифрувати свій вибір у вигляді коду з п'яти цифр

Ведучий церемонії нагородження Олександр Ягольник і президент ВВА Ремігус Лапінскас відкриває конверт з підсумками в номінації «ЮРИСПРУДЕНЦІЯ»

УКА», «ПРОСВІТНИЦТВО», «ЮРИСПРУДЕНЦІЯ», «ТЕХНОЛОГІЇ ТА ОБЛАДНАННЯ», «ПРОЕКТ РОКУ».

Нагадаємо: премія «Золотий Міскантус», яку започаткувала редакція Всеукраїнського науково-виробничого журналу «Біоенергетика/Bioenergy» — це своєрідний аналог голлівудському «Оскару» чи футбольному «Золотому м'ячу» — оскільки і в Америці, і у Франції, і в Україні визначає кращі саме суворі професійна спільнота. Окрім масштабів, відміна українського конкурсу від іноземних одна: володар статуетки може номінуватися вдруге на здобуття професійної відзна-

і передати його на електронну адресу Оргкомітету (E-mail: yagol@bigmir.net) для технічної обробки при підбитті підсумків.

Скептики, прямо скажемо, не вірили в цей проект, але помилилися.

Пам'ятається, вже сама презентація проекту «Золотий Міскантус», яка торік, до речі, також відбулася в стінах Національної Академії Наук України на Міжнародному форумі «Енергія з біомаси», отримала високу оцінку і, за визнанням її головної конференції». Такі ж відгуки довелося почути в кулуарах форуму й після нагородження фіналістів конкурсу.

Біоенергетична спільнота досить прихильно зустріла не тільки саму ініціативу заснування конкурсу, а й узяла активну участь у консенсусному підсумковому інтернет-голосуванні. У списку потенційних номінантів з'явилися десятки й десятки прізвищ не тільки знаних у країні мастих учених, а й їх молодих колег, які плідно працюють у царстві біоенергетики.

Вітчизняних та іноземних учасників конференції зацікавила не тільки концепція, а навіть нагородна атрибутика. Схвально сприйняли проект і головний пропагандист біоенергетики в українському парламенті, ініціатор створення міжфракційного депутатського об'єднання «За енергетичну незалежність України» Перший заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки О. Г. Домбровський, Голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України С. Д. Савчук. Також концепцію конкурсу «Золотий Міскантус» підтримали: авторитетна серед біоенергетичної спільноти Біоенергетична Асоціація України (БАУ), вчена рада ІБКіЦБ НААН Укра-

їни, яка, до речі, усім складом увійшла до Експертної ради, ряд державних інституцій, і (що особливо порадувало!) керівництво Всесвітньої Біоенергетичної Асоціації World Bioenergy Association (WBA), яка є глобальною організацією, що сприяє

ремонті нагородження.

У надзвичайно теплій аурі й невимушеній обстановці, яку переривали тільки бурхливі оплески, що супроводжували появу на імprovізованій сцені номінантів, пройшло й саме дійство — нагородження номінантів конкурсу.

Президент World Bioenergy Association Ремігіус Лапінскас, який вручав нагороди номінантам, відкрив 5 конвертів із результатами таємного голосування Експертної ради «Золотого Міскантуса». За його підсумками 15 номінантів удостоєні почесних Дипломів (їх спеціально для цієї нагоди виготовив наш інформаційний спонсор ТЗОВ «Труд-ГриПол»).

Їх отримали: лауреат премії НААН України «За видатні досягнення в аграрній науці» і золоті медалі виставки «Агро-2011» за розробку й впровадження

систем ефективного виробництва і використання біопалив в АПК доктор технічних наук, професор, завідувач кафедрою механізації тваринництва Національного університету біоресурсів та природокористування України Г. А. Голуб, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Інституту технічної теплофізики НАН України (з 1998 року завідує відділом загальних питань біоенергетики Науково-технічного центру «Біомаса») Т. А. Железна, Інститут місцевого розвитку (ІМР), Проект ВІО-ПРОМ («FNR»), Коростенський завод теплотехнічного обладнання, Миронівський Хлібопродукт (МХП) і Група компаній «Укр-тепло».

1. У номінації «НАУКА» (селекція, насінництво, вирощування енергетичних культур) володарем призової статуетки «Золотий Міскантус» і Диплому став академік, професор, доктор сільськогосподарських

курсів «Золотий Міскантус» і його схвальні слова щодо ідеї заснування відзнаки для українських біоенергетиків на початку це-

наук, директор Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН (м.Київ), академік-секретар Відділення рослинни-

Учасники конференції «Енергія з біомаси»-2017 оплесками зустрічали переможців кожної з номінацій.

Академік, професор, директор ІБКіЦБ Микола Роїк став першим володарем статуетки «Золотого Міскантуса» в номінації «НАУКА»

цтва НААН України Микола Роїк, який одним із перших у нашій країні звернув увагу на необхідність розвитку біоенергетики.

Під керівництвом Миколи Володимировича Роїка в Україні інпродуковані такі енергетичні культури як світлграс, різні види рослин роду міскантус, деякі види роду Салекс та ін. В очолюваному ним Інституті біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН розгорнута програма широких селекційно-генетичних досліджень цих культур, інтенсивно вивчаються їх біологічні особливості, що дало змогу створити перші вітчизняні гібриди нових енергетичних культур. Під його керівництвом успішно ведуться фундаментальні дослідження з питань створення високопродуктивних сортів і гібридів цукрових буряків, озимої пшениці, гороху, вики, проса та інших вітчизняних сортів — гібридів біоенергетичних культур. Він є одним з авторів широко відомої Української технології вирощування цукрових буряків, науковий керівник Міжнародної програми із селекції цукрових буряків «Бетаінтеркрос», член Міжнародного інституту цукрових буряків (м. Брюссель, Бельгія). Поряд із дослідженнями, вчений опублікував понад 250 наукових праць, у тому числі 5 монографій, 19 брошур, 22 науково-методичні рекомендації, активно популяризує цю тематику й проблеми галузі в пресі та інших великих і малих майданах, є головним редактором наукових журналів «Цукрові буряки» та «Біоенергетика/Bioenergy». Вчений постійно веде пошук нових форм творчого співробітництва зі спорідненими вітчизняними та зарубіжними науковими установами. В рамках щорічної Міжнародної програми «ЕПТСМЕЙКЕР», за результатами дослідження, проведеного міжнародними експертами (Велика Британія) удостоєний звання «Людина, яка визначає обличчя планети». За Миколу Роїка проголосували 45,7% членів Експертної ради.

2. У номінації ПРОСВІТНИЦТВО (енергетична реформа, популяризація ідей біоенергетики, які мають на меті змінити ментальність українців на користь ВДЕ й підвищити рівень інформаційно-просвітницького виховання енергоефективного суспільства) статуетку «Золотий Міскантус» отримала ГС «Біоенергетична асоціація України».

БІОЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ

(БАУ) — громадська спілка, заснована у 2013 р. з метою підвищення енергетичної незалежності України й створення платформи для забезпечення більш сприятливих умов ведення бізнесу і прискореного розвитку ринку біоенергетики та її сталого розвитку як галузі.

Пріоритетні завдання БАУ: підвищення питомої частки біоенергетики в енергетичному балансі України до рівня країн ЄС і забезпечення її сталого розвитку; створення (гармонізації) сприятливого законодавства, норм та стандартів в Україні, що відповідатимуть кращій світовій практиці розвитку біоенергетики; поліпшення умов роботи бізнесу в секторі біоенергетики; ефективне використання біомаси, біогазу, рідких та твердих біопалив; розвиток внутрішнього ринку біомаси як палива; розробка та впровадження кращих світових стандартів проектування, спорудження та експлуатації біоенергетичних установок; створення і підтримка проектів в галузі біоенергетики; аналітична, статистична та науково-дослідна робота в галузі біоенергетики. БАУ об'єднує 16 провідних компаній та 20 визнаних експертів, що працюють в галузі біоенергетики. Серед них — ТОВ «НТЦ «Біомаса», ТОВ «Salix

Голова оргкомітету українського біоенергетичного «Оскара» і brand-face нагороди «Золотий Міскантус» Юлія Ягольник

Energy», НГО «Агентство відновлюваної енергетики», BioGTS Ltd., TTS Ekos. r. o., ТОВ «Укртепло», ТОВ «Теплодар Піві», ТОВ «Екватор Сан Енерджі», ТОВ «Дельта Інжиніринг», ТОВ «Київ Грін Енерджі», ТОВ «Волинь-Калвіс», ТОВ «КолбеПауерГрупп», ТОВ «Даноша», ТОВ «Котлозавод «Крігер», ТОВ «Смілаенергопромтранс», ТОВ «Укragenmetал» та інші. Біоенергетична Асоціація України пра-

цює на принципах відкритості, рівності та колегіальності прийняття рішень. За БАУ проголосували 68,6% членів Експертної ради.

3. У номінації ТЕХНОЛОГІЇ ТА ОБЛАДНАННЯ (технології вирощування і використання сировинної бази та виробництва біопалив із нетрадиційних відновлюваних джерел енергії, машин і механізмів, у т.ч. науково-дослідні та інші види робіт, пов'язані з індустріалізацією біогазу та витрачанням енергоресурсів виробниками біосировини й біопалив) статуетку «Золотий Міскантус» отримала компанія «КРИГЕР», яка, до речі, на той момент потерпала рейдерську атаку і ця перемога, судячи з допису Л. Крігера в Фейсбуці, підтримала морально-вольовий дух усіх «крігерчан».

КОМПАНІЯ «КРИГЕР» — вертикально інтегрований енергохолдинг об'єднує: Котлозавод Крігер, Крігеркотлосервіс, Крігер Енергія, Крігербейк. Керівник — Леонід Крігер.

Холдинг надає повний цикл побудови бізнесу «під ключ», пов'язаного з виробленням теплової енергії: підбір і розробка обладнання виробництва ТМ «Крігер», реконструкція та нове будівництво котельень, технології виробництва й продажу теплової енергії, логістика поставок біопалива, супровід технології вироблення теплової енергії. Компанія займає п'яте місце в Європі серед виробників котлів, які працюють на твердому паливі. З метою створення конкурентоспроможної продукції в сфері біоенергетики холдинг плідно й успішно співпрацює з провідними компаніями світу (Франція, Латвія). На підприємстві впровадили міжнародну систему якості ISO-9001: 2000, була успішно пройдена сертифікація на відповідність міжнародним вимогам системи менеджменту ISO 9001: 2008. Сертифікували свій продукт в Україні, країнах СНД і в країнах Європейського Союзу. Виробнича програма ТМ «Крігер» охоплює твердопаливні, комбіновані котли від 12 кВт до 12 МВт, системи механізованих паливних складів, системи хімічної підготовки води, насосне обладнання, теплообмінники для ГВП. Конструкторське бюро компанії розробило близько 75 видів теплотехнічного обладнання різних моделей, а підприємство випустило 2800 екологічно-безпечних водогрійних котлів різних модифікацій. За «Крігер» проголосували 40% членів Експертної ради.

4. У номінації ПРОЕКТ РОКУ

(формування ефективної енергозберігаючої політики й систем управління біогазюззю) статуетку «Золотий Міскантус» виборолла Агро-енергетична компанія «SALIX ENERGY».

Костянтин Богатов (Salix Energy) з почесним дипломом номінанта та золоту нагородою переможця номінації «Проект Року»

АГРО-ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ «SALIX ENERGY» (директор – Ірина Петрівна Гнап) створена в 2010 році. Основні види діяльності: вирощування енергетичної верби для виробництва біомаси, продаж саджанців, надання послуг щодо збору врожаю та виробництва тріски з енергетичної верби та її постачання як твердого біопалива для твердопаливних котелень ТЕЦ в Україні й Європі і для виготовлення пелет. Кінцевий продукт — деревна тріска — використовується для виробництва теплової й електричної енергії.

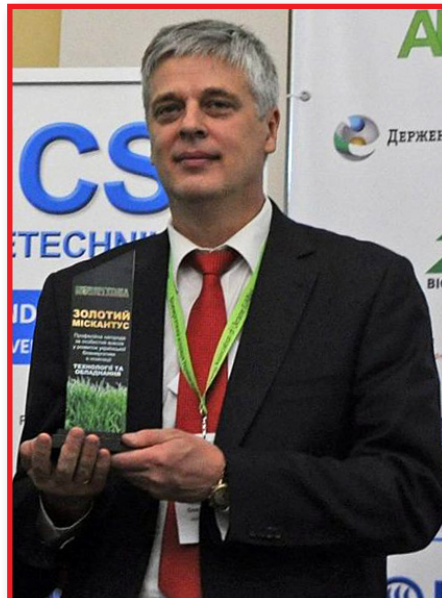
Перші плантації закладені в 2010 році, а в 2014 році був отриманий перший промисловий урожай. Компанія «Salix Energy» першою в Україні почала експорт деревної тріски з енергетичних плантацій у Польщу, спільно з «Аванті-Девелопмент» побудувала 3 біопаливних котельні в смт. Іваничі, що дозволило повністю відмовитися від використання газу для опалення. Станом на 2015 рік компанія висадила близько 1700 га енергетичних плантацій і є однією з найбільших компаній у цьому виді діяльності в Європі. Salix Energy активно співпрацює й підтримує контакти з провідними гравцями та дослідницькими центрами в світі: Rothamsted Research (Англія), Salix Energi (Швеція), Nyvraa Bioenergy (Данія), Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН (Україна) та ін.

На сьогоднішній день компанія має свою виробничу базу та повний комплект власної техніки, що дозволяє забезпечити весь спектр робіт із вирощування енергетичних рослин від підготовки, висадки плантацій, догляду за культурами — до промислового збору врожаю.

За «Salix Energy» проголосували 61,4% членів Експертної ради.

5. У номінації ЮРИСПРУДЕНЦІЯ (вдосконалення законодавства в галузі біоенергетики) на фінальний рівень прогнозовано вийшли метри й визнані лідери біоенергетики — Перший заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, ініціатор створення міжфракційного депутатського об'єднання «За енергетичну незалежність України» і, так би мовити, головний пропагандист біоенергетики в українському Парламенті О. Г. Домбровський, Голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України С. Д. Савчук та засновник Громадської спілки «Біоенергетична асоціація України», кандидат технічних наук, завідувач відділом біоенергетики Інституту технічної теплофізики НАНУ Г. Г. Гелетука, який на декілька відсотків випередив титулованих «суперників» і отримав із рук Президента Всесвітньої біоенергетичної асоціації Ремігіуса статуетку «Золотий Міскантус» і Диплом під бурхливі оплески учасників конференції.

ГЕЛЕТУХА Георгій Георгійович —

Відомий український вчений, голова правління ГО «Біоенергетична Асоціація України» Георгій Гелетука в цьому році встановив перший рекорд «Золотого Міскантуса», отримавши дві статуетки за перемоги в номінаціях «ПРОСВІТНИЦТВО» та «ЮРИСПРУДЕНЦІЯ».

один із тих, кого, мабуть, особливо й не треба представляти біоенергетичній спільноті. Відомий український учений і експерт з питань виробництва енергії з біомаси має більш ніж 20-річний досвід у розробці галузевих/регіональних програм з енергоефективності, відновлюваних джерел енергії, біоенергетичних технологій — таких як спалювання, газифікація, піроліз, анаеробне зброджування, виробництво біопалива. У 2003 році Г. Г. Гелетука очолив Агентство з відновлюваної енергетики (АВЕ), що тісно співпрацює з українськими та міжнародними державними і приватними підприємствами в області відновлюваної енергетики та енергоефективності, виробництва обладнання, тощо. Брав участь у розробці Енергетичної стратегії України на період до 2030 року; Державної програми з розвитку відновлюваних джерел енергії; Регіональних програм з реконструкції систем центрального теплопостачання у Донецькій, Чернігівській областях України, в підготовці ряду рішень Кабінету Міністрів щодо стимулювання заміщення природного газу і розвитку біоенергетики в Україні. У 2013 році заснував Громадську спілку «Біоенергетична Асоціація України» — платформу для співпраці на ринку біоенергетики України з метою пропагування нової галузі й створення найбільш сприятливих умов для її розвитку. Підготував і опублікував понад 100 робіт на ці теми, що друкувалися в провідних виданнях енергетичної галузі — журналах «Біоенергетика\Bioenergy», «Відновлювальна енергетика», «Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України», «Екологія підприємства», «Промислова теплотехніка». За Георгія Гелетука проголосували 38,6% членів Експертної ради.

...Чесно кажучи, словами важко передати атмосферу інтересу і доброзичливості, що панувала в залі під час церемонії відзначення лідерів вітчизняної біоенергетичної галузі. Це треба побачити на власні очі. Втім, уявлення про те, як все було, частково передають фотознімки, які вміщено на шпальтах журналу. Окрім того, результати Першого туру конкурсу, як і передбачено Положенням, вже опубліковані на сайтах БАУ, ІБКіЦБ і в журналі «Цукрові буряки»; в інтернеті також понад 100 фотокадрів (розгорнутий фотозвіт про цей захід доступний на сайті БАУ: www.uabio.org/activity/uabio-analytics).

Отже, стартував «Золотий Міскантус» вдало, як кажуть, без традиційної ложки дьогтю, що, як правило, супроводжує нерідко нові починання.

Редакція журналу «Біоенергетика/Bioenergy» щиро вітає усіх номінантів, а особливо володарів «Золотого Міскантуса» і зичить подальшого натхнення й нових успіхів на професійній ниві!